

Společný list biskupů českých a moravských diecézí ke schvalování tzv. Istanbulské úmluvy

Drazí bratři a sestry,

v Knize Genesis čteme: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“¹ Lidské pokolení, které je od počátku povoláno k existenci jako muž a žena, korunuje celé dílo stvoření. Stvořitel svěruje vládu nad zemí lidskému pokolení, všem lidem, všem mužům a všem ženám, kteří odvozují svou důstojnost a své povolání ze společného počátku.² Muž a žena jsou tedy odlišní, ale stejní ve své důstojnosti, a tento přirozený řád člověk zakouší od počátku věků, stejně jako touhu po vztahovosti.

Podle Božího záměru panuje mezi mužem a ženou od počátku přátelství, jsou si vzájemně oporou, nestojí proti sobě, ale spolu v nejtěsnějším společenství ve všech rozměrech své bytosti: jsou jedno tělo a jedna duše a jejich vzájemný vztah je odrazem Boží lásky k člověku. Společně Bůh muži a ženě svěřil úkol: „Plodte a množte se a naplňte zemi.“³ Toto přátelství mezi lidmi bylo narušeno prvotním hříchem obou biblických prarodičů. Jedním z projevů tohoto narušení je i násilí, které je důsledkem hříchu.

Jakékoli násilí vůči člověku je z tohoto pohledu narušením všeobecně lidských i křesťanských hodnot, těch hodnot, z kterých vyrůstá nejen evropská civilizace, ale i principy lidských práv. Jedním ze zvláště zavrženíhodných forem násilí je násilí na ženách, dětech a dalších zranitelných osobách, zvláště tehdy, pokud se děje v prostředí rodiny a domácnosti. Křesťanské tradici je vlastní úcta k ženě, která vychází z její nezastupitelné role při předávání života a v nejvyšší míře se uskutečňuje v obrazu Bohorodičky, skrze kterou byl světu dán Spasitel. Díky tomu křesťanská evropská kultura prošla vývojem, jehož ovocem je zásada zvýšené ochrany žen v nebezpečných situacích a další formy rytířského chování vůči ženám. Můžeme to pozorovat ve společenském chování, kdy etiketa považuje ženu za společensky výše postavenou. Tyto společenské vzorce předávají rodiče ve výchově svým dětem.

¹ Gn 1,27.

² Mulieris dignitatem 6.

³ Gn 1,28.

Rodina je tak první a základní školou sociálního chování: jako společenství lásky nalézá v sebeodevzdání zákon, který ji vede a umožňuje jí růst.⁴ I z hlediska těchto společenských hodnot je násilí na ženě zásadně nepřijatelné.

Jakkoli je tedy třeba principiálně vítat všechny snahy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, nesmí se tak dít na úkor zastínění a zpochybnění přirozeného řádu. V posledních letech se objevují snahy spolu s řešením problému násilí na ženách nastolit i nový pohled na roli člověka, který je ale neslučitelný s přirozeným zákonem, zdravým rozumem a křesťanskou zkušeností.

Jsme přesvědčeni, že tímto směrem se nešťastně vydává i takzvaná Istanbulská úmluva, která staví muže a ženu do zásadní opozice a veškeré chování vůči ženám chce vidět jen ve světle historicky nerovného poměru sil mezi muži a ženami. Tato mezinárodní úmluva, jejíž ratifikace bude v nejbližší době projednávána v Parlamentu ČR, stejně jako v dalších evropských zemích, vytváří svým širokým pojetím genderové identity, které není zakořeněné v přirozeném řádu, prostor pro zpochybnění základních společenských daností. S tímto trendem nesouhlasíme a nepřejeme si, aby ratifikací Istanbulské úmluvy bylo ohrožujícím způsobem zasaženo do života státu a jeho institucí, zvláště škol, ale i do života rodin a jednotlivců.

Vyvstává otázka, co v této situaci můžeme a máme jako křesťané – a to napříč konfesemi – dělat. V první řadě nezapomínat na přirozený řád stvoření, které muže a ženu nestaví proti sobě, ale vidí v nich dvě bytosti, které se vzájemně doplňují a teprve spolu vytváří Bohem zamýšlenou jednotu. Je nám také uloženo uvádět tento řád do každodenního života. Při vědomí, že Bůh může napravit i to, co se zdá být nevratně poškozeno, nezapomínejme na modlitbu za ochranu přirozeného lidství, ochranu principu lásky, soudržnosti a harmonie, včetně harmonie mezi mužem a ženou. Zároveň v modlitbě pamatujme i na ty, na jejichž odpovědnosti leží politické rozhodnutí ve věci Istanbulské úmluvy, aby rozhodovali ve shodě se svým svědomím a přirozeným zákonem.

K tomu vám ze srdce žehnají čeští a moravští biskupové

⁴ Familiaris consortio 37.